

Úvod

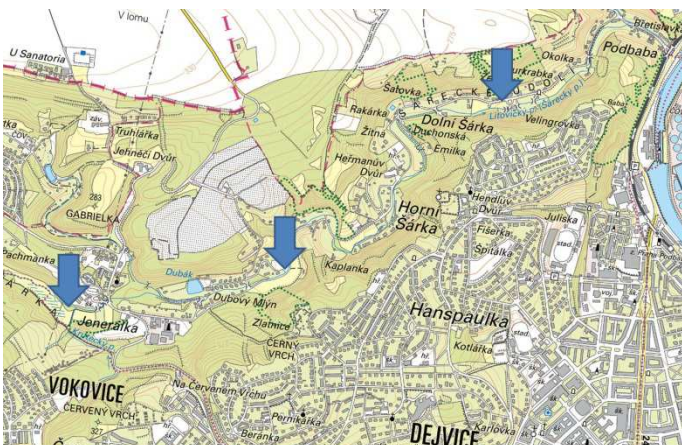
Investor: Hlavní město Praha
Projekční práce: ŠINDLAR, s.r.o.

Hlavní město Praha je správcem drobných vodních toků na svém území. Správu vodních toků a investorskou činnost provádí Magistrát a Lesy hl. m. Prahy. Revitalizace a přírodě blízké úpravy vodních toků jsou připravovány jako běžná součást správcovské činnosti. Asi je možné konstatovat, že z hlediska poměru počtu revitalizačních akcí vůči spravovaným vodním tokům je Praha nejúspěšnějším správcem v ČR. Více je možné se dozvědět na www.lhmp.cz/vt/

Šárecký potok

Realizace 2011

Potok pramení v zemědělské krajině západně od Prahy jako Litovický potok. Následně protéká několika rybníky a ústí do vodní nádrže Džbán. Odtud vytéká jako Šárecký potok, protéká prudkým úsekem v Divoké Šárce a přechází do údolí s širší nivou v části Tichá Šárka u zámku Jenerálka, v Podbabě se vlévá do Vltavy. V rámci Šáreckého potoka byly dosud realizovány tři lokality a další je v současné době v přípravě. Všechny akce jsou situovány v části Tichá Šárka. Pro revitalizace byly zvoleny lokality s pozemky ve vlastnictví Města Prahy. Z těchto důvodů jsou revitalizované úseky relativně krátké a oddělené. V současné době se daří tyto úseky postupně rozšiřovat.

Obr 2 Umístění lokalit na Šáreckém potoce

Z geomorfologického hlediska je Tichá Šárka hluboce zaříznuté údolí tvaru U s plně vinutou potoční nivou. V přirozeném stavu by koryto Šáreckého potoka mělo převážně meandrující charakter s přechody do anastomózního větvení, místy až štěrkonosného vinoucího se koryta. Prakticky v celé délce Tiché Šárky byl Šárecký potok v historii upraven z důvodu využití pro pohon vodních děl, nivy byly užívány jako louky. Část úseků se postupně samovolně renaturuje, zejména působením břehových porostů. Morfologicky jsou koryta často bez větších změn.

Úpravy koryta Šáreckého potoka byly provedeny před mapováním stabilního katastru a tak nešlo využít poznatky z těchto pramenů pro rekonstrukci původní trasy koryta před úpravou.

Obr 1 Umístění lokalit Šárecký potok a Rokytky na podkladu mapy.cz

Obr 3 Revitalizace Šáreckého potoka na ortofotu

Pro návrh parametrů a designu revitalizovaného koryta byla využita metoda rekonstrukce potenciálního přirozeného stavu vodního toku na základě geomorfologické analýzy (Šindlar, 2012). Řešené lokality jsou všechny v úsecích se střední až větší šířkou údolí a potenciálním morfologickým typem meandrování v plně vyvinuté nivě.

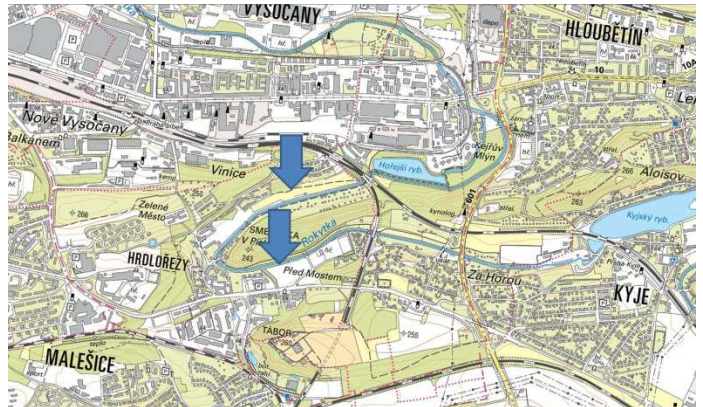
Obr 4 Revitalizované koryto Šáreckého potoka s neprůtočnou tůňí

Rokytky

Realizace 2013-2014

Rokytky pramení východně od Prahy. Většina pramenné části povodí je tvořena mozaikou zemědělské krajiny, lesních porostů a zvětšující se zástavby obcí. V povodí je několik rybníků a suchá nádrž Čihadla u Hostavic.

Na Rokytkce nebo na jejích přítocích bylo realizováno několik revitalizačních akcí a v současné době jsou připravovány další. Obdobně jako na Šáreckém potoce jejich rozsah určuje zejména dostupnost pozemků. Mezi nejvýznamnější patří revitalizace v zátopě suché nádrže Čihadla a v lokalitě Pod Smetankou. Druhá lokalita je novější a víc odpovídá současným vědeckým poznatkům i trendům v revitalizačních úpravách.

Obr 5 Umístění lokalit na Rokytkce

Obr 6 Revitalizované koryto Rokytky s rozvinutou přibřežní vegetací

Prakticky v celé délce má Rokytky charakter toku s relativně nízkým podélným sklonem v údolní nivě. K úpravám koryta zde docházelo podobně jako v Šáreckém údolí z důvodů využití vodního toku pro mlýny. Nivy byly využívány pro zemědělské hospodaření nebo zástavbu.

Dostupné historické mapové podklady neposkytují vodítko pro rekonstrukci přirozených tvarů koryta. Pro návrh jeho parametrů a designu proto byla opět využita metoda rekonstrukce potenciálního přirozeného stavu vodního toku na základě geomorfologické analýzy (Šindlar, 2012). V úsecích s možností dostatečného využití prostoru nivy bylo navrženo meandrování. V úsecích s omezením, například v důsledku zástavby, bylo navrženo vinoucí se koryto ve složeném profilu.

Obr 7 Rokytky s laterální migrací a stěnou pro ledňáčky

Obr 8 Revitalizace Rokytky na ortofotu